

Stratejik

Bakış

Dr. Yılmaz ARGÜDEN  
yarguden@arge.com

# GÖNÜLDEN ÖDÜLLER

**G**eçen hafta Türkiye’de ilk kez şirketlere “**Gönüllülük Ödülleri**” verildi. Beşinci kuruluş yıldönümünü kutlayan Özel Sektör Gönüllüler Derneği (ÖSGD) özel sektörün nitelikli insan kaynağını, bilgi ve birikimini gönüllü olarak harekete geçirerek toplumsal sorunların çözümüne katkıda bulunmalarını teşvik edebilmek için çalışıyor.

Bir ülkenin refah düzeyini geliştirmek için öncelikle o ülkenin kurumlarının yönetim kalitesini geliştirmek gerekir. Bu hedefe yönelik yeni yönetim anlayışı ise yöneten ile yönetilenin karşılıklı etkileşimini ifade eden **yönetişim** kavramı ile özetleniyor. Geniş kitlelerin ülkenin yönetimine katılımı ise ancak etkin sivil toplum kuruluşları (STK) aracılığıyla sağlanabiliyor. ÖSGD, ülkemizdeki STK’ların gelişmesi için yetişmiş insan kaynağının STK’lara yönlendirilmesini hedefliyor.

Böylelikle, ÖSGD toplum ile özel sektör arasında dinamik bir ilişki yaratabilmeyi; özel sektörde gönüllülüğün yayılmasına önderlik edebilmeyi; toplumsal sorunlara etkin çözümler üretilebilmesini desteklemeyi; ve STK’lar ve yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde iyi yönetim anlayışının ülkemizde yaygınlaşmasına destek olmayı amacı ile çalışıyor.

ÖSGD’nin üye şirketlerden üç önemli beklentisi var: (i) Her sene şirket çalışanlarının zamanlarının ne kadarını gönüllü hizmetlere ayırdıkları ve elde ettikleri sonuçlarla ilgili bilgiyi kamuoyu ile paylaşmaları ve (ii) şirket personeli arasında gönüllü hizmet verenlerin bu çalışmalarının da şirketin performans değerlendirme sistemi çerçevesinde değerlendirmeye alınmasını sağlamaları ve (iii) gönüllülük çalışmalarıyla destek verdikleri STK’ların kendilerinin iyi yönetim ilkelerine uyduklarını gözetmeleri.

Böylelikle gönüllülüğün kalıcı bir şekilde desteklenmesi ve ülkedeki iyi yönetim uygulamalarının önemli bir tarafı olan STK’ların kendi yönetim kalitelerinin de geliştirilmesi hedefleniyor.

Ölçülmeyen performans geliştirilmez. Ölçülen ve ödüllendirilen davranışlar ise yaygınlaşır. İşte bu nedenle, “**Gönüllülük Ödülleri**” toplumda gönüllülüğün teşvik edilmesi için önemli bir araç olarak

ortaya çıkıyor. Ancak, herhangi bir ödül sürecinin adil ve güvenilir olması ve doğru davranışları teşvik edebilmesi için sağlam bir modele dayandırılması gerekir. ÖSGD gönüllülük ödülleri için hem farklı kategorileri belirlerken, hem de bu kategorilerde ödüllendirilecek davranışları ölçmek üzere soruları belirlerken üç temel prensip üzerine odaklandı: (i) Gönüllülük çalışmalarının **sürdürülebilir olması**, (ii) Gönüllülük çalışmalarının toplumsal bir konuda gerçekten olumlu bir **etki** ve **fark yaratması**, ve (iii) gönüllülük çalışmalarının kaynakların etkin kullanılmasını sağlayacak **yaratıcılık, yenilikçilik içermesi**.

Bu nedenle, gönüllülük ödülleri üç ayrı kategoride verildi: **En Başarılı Gönüllülük Programı Ödülü**; Gönüllülük Programı'nı kurumsal bir şekilde ve etkin olarak yürüten ve gönüllülüğü yaygınlaştırmada başarılı olan şirketin ödüllendirilmesi.

**En Başarılı Gönüllülük Projesi Ödülü**; Toplumun bir ihtiyacını karşılamada başarılı olan ve/veya ilgili konuda önemli derecede katma değer ve pozitif etki yaratan Gönüllülük Projesi'nin ödüllendirilmesi.

**En Yaratıcı Gönüllülük Projesi Ödülü**; Bir toplumsal ihtiyacı belirleyerek buna yaratıcı ve kalıcı çözüm geliştiren Gönüllülük Projesi'nin ödüllendirilmesi

En başarılı gönüllülük programını belirlemek için gönüllülük programının şirket içerisinde nasıl bir organizasyon yapısı ile desteklendiği, bu konuda şirket içi iletişim faaliyetlerinin yaygınlığı, üst yönetimin programa verdiği destek, gönüllülük anlayışının şirketin diğer paydaşlarına yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetler, gönüllü katkıların sonuç etkinliğinin takibine ilişkin yaklaşımlar, şirketin farklı bölümlerinin uzmanlıklarını bu programa destek vermek için nasıl kullandıkları, programın şirket içinde yaygınlaşmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere ne gibi ölçümler, iyileştirmeler ve yaklaşımlar sergilendiği gibi konular üzerinde duruluyor.

En başarılı gönüllülük projesini belirlemek için projenin başında hedeflerin nasıl belirlendiği ve ulaşılan sonuçlarla nasıl karşılaştırıldığı, gönüllülük projesi ile destek olunan hedef kitlenin kapsamı, proje ile hedef kitle üzerinde yaratılan değişim, ve ortaya konan yaklaşımların ve değişimlerin sürdürülebilir olmasına ilişkin yapılan faaliyetler değerlendiriliyor.

En yaratıcı gönüllülük projesini belirlemek için ise projede ihtiyaç belirleme aşamasında ne gibi yenilikçilik kullanıldığı, belirlenen ihtiyacın karşılanmasında ne gibi yaratıcı çözümlerin üretildiği, hedeflenen değişimler için gerekli kaynakların geliştirilmesinde izlenen yenilikçi yaklaşımlar, projelerde ne gibi yaratıcı işbirliklerinin

oluşturulduğu, gerçekleştirilen farklılık, ve sonuçların kalıcılığı için kurulan teşvik mekanizmalarının hangi yenilikçi yaklaşımlar içerdiği gibi konular değerlendiriliyor.

Bu soruların sorulması bile başlı başına şirketlerin gönüllülük programlarının gelişmesine katkıda bulunuyor. Ayrıca, bu ödüllere başvuran şirketler en iyi uygulamalarla kendi uygulamalarını karşılaştırma fırsatları bularak kendi programlarının etkinliğini de artırabilecek ipuçları yakalayabiliyorlar.

ÖSGD yeleri çeşitli sivil toplum kuruluşları ile de işbirliği yapmakta, özel sektör çalışanlarının sivil toplum kuruluşlarında gönüllü olmasını desteklemektedir. Derneğin eğitim çalışmaları kapsamında, çalışanların yetkinliklerini destekleyecek ve sosyal farkındalıklarını artıracak çeşitli projeler, gönüllülük organizasyonları da bulunmaktadır.

Ülkemizdeki yetişmiş profesyonellerin toplumsal sorunlarla daha yakından ilgilenmesi birçok faydayı da beraberinde getirecektir. (i) Bu sorunların üzümünde daha yaratıcı yaklaşımların ortaya çıkmasını sağlayacak, (ii) lkemizde katılımcı demokrasinin gelişmesine katkıda bulunacak, (iii) STK'ların yönetim kalitesi özel sektör deneyiminden faydalanarak artacak, (iv) lkemizde toplumsal sorumluluk duygusu artacak, (v) zel sektör çalışanlarının liderlik ve üzüm üretebilme yetkinliklerini geliştirmelerine destek olacaktır.

En **başarılı gönüllülük programı** dln kazanan Boyner Holding'i; En **başarılı gönüllülük projesi** dln kazanan HSBC'nin Kardeş Okullar projesini; ve En **yaratıcı gönüllülük projesi** dln kazanan Koç Holding'in lkem için Günü projesini kutluyor, ülkemizin yönetim kalitesini artırmak üzere gönüllü olarak toplumsal katkılarda bulunanların artmasını diliyorum.

Gönüllülük, zenginliği paylaşabilmeyi ifade eden hayırseverliğin ötesinde insanın zamanını, bilgisini ve gönlünü paylaşabilmesidir. nemli olan sadece bağış yapmak değil, kaynakların etkin kullanımını sağlayarak zm üretebilmektir. Bu nedenle zamanını **gönülden verebilenler, gönülleri kazanır.**